

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NILSA WAHLA,
predstavljeni 24. januarja 2019¹

Zadeva C-660/17 P

**RF
proti**

Evropski komisiji

„Pritožba – Neupoštevanje roka za vložitev tožbe pri Splošnem sodišču – Odgovor na tožbo –
Nenavadna zamuda pri prenosu pošilk – Člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije –
Obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile – Merila presoje“

1. Da bi se zagotovila enakost orožij pred sodišči, so procesni roki načeloma prekluzivni. Tako kot pri večini nacionalnih sodišč pa neupoštevanje takih rokov ne pripelje vedno do prekluzije v postopkih pred sodiščema Unije. Natančneje, v skladu s členom 45, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije „[p]otek roka ne škoduje pravicam, če zadevna stranka dokaže obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile“.

2. V izpodbijanem sklepu² je bila ničnostna tožba družbe RF razglašena za očitno nedopustno, ker jo je ta družba vložila prepozno. Splošno sodišče je ugotovilo, da družba RF ni uspela dokazati obstoja nepredvidenih okoliščin ali višje sile, da bi utemeljila, zakaj ni spoštovala upoštevnega roka za vložitev podpisanega izvirnika tožbe v sodnem tajništvu Splošnega sodišča. Natančneje, ugotovilo je, da precejšnja zamuda, ki so jo povzročile notranje tehnične težave zadevnega ponudnika poštne storitve, ne pomeni nepredvidene okoliščine ali višje sile.

3. Ta pritožba, ki jo je vložila družba RF, Sodišču omogoča, da poda smernice, kako je treba razlagati člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije. Torej daje Sodišču dobrodošlo priložnost, da pojasni svojo sodno prakso o pomenu nepredvidenih okoliščin, kar je pojem, soroden pojmu višje sile.

I. Pravni okvir

A. Statut Sodišča Evropske unije

4. Člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije, ki spada pod naslov III tega statuta, določa:

„Roki, ki upoštevajo oddaljenost, se določijo s poslovnikom.“

Potek roka ne škoduje pravicam, če zadevna stranka dokaže obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile.“

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

² Sklep z dne 13. septembra 2017, RF/Komisija (T-880/16, neobjavljen, EU:T:2017:647).

5. Člen 53 Statuta Sodišča Evropske unije določa:

„Postopek pred Splošnim sodiščem ureja naslov III.

V njegovem poslovniku se po potrebi določijo nadaljnje in podrobnejše določbe glede postopka. [...]“

B. Poslovnik Splošnega sodišča

6. Naslov III Poslovnika Splošnega sodišča³ se nanaša na direktne tožbe. V poglavju 1, oddelek 4, tega naslova so določena pravila o rokih.

7. Člen 58 določa:

„1. Procesni roki, ki jih določajo Pogodbe, Statut in ta poslovnik, se računajo tako:

[...]

(b) rok, določen po tednih, mesecih ali letih, se izteče s pretekom tistega dne v zadnjem tednu, mesecu ali letu, ki se po imenu ali številki ujema z dnem, ko je nastopilo dejstvo ali je bilo opravljeno dejanje, od katerega je začel rok teči; če dneva, ko naj bi se rok, določen po mesecih ali letih, iztekel, v zadnjem mesecu ni, se rok izteče s pretekom zadnjega dneva v tem mesecu;

[...]“

8. Člen 60 istega oddelka se nanaša na rok zaradi oddaljenosti. Navedeni člen določa, da se „[p]rocesni roki [...] zaradi oddaljenosti podaljšajo za enkratno obdobje desetih dni“.

9. Poglavje 2 naslova III se nanaša na procesne akte. V členu 72 je določeno:

„1. Procesni akt se v sodnem tajništvu vloži v papirnati obliki, po potrebi po posredovanju prepisa izvirnika tega akta po telefaksu v skladu s členom 73(3), ali na način, ki ga Splošno sodišče določi z odločbo v skladu s členom 74.

2. Na vsakem procesnem aktu je naveden datum. Z vidika procesnih rokov se upoštevata le dan in ura v Velikem vojvodstvu Luksemburg ob vložitvi v sodnem tajništvu.

[...]“

10. Člen 73 Poslovnika določa:

„[...]“

2. Izvirnik, ki so mu priložene vse v njem navedene priloge, se vloži skupaj s tremi prepisi za Splošno sodišče in s prepisi za preostale stranke v postopku. Prepise overi stranka, ki jih vloži.

3. Brez poseganja v drugo poved člena 72(2) se z vidika spoštovanja procesnih rokov upoštevata dan in ura, ko sodno tajništvo po telefaksu prejme celoten prepis podpisanega izvirnika procesnega akta, [...] če je podpisan izvirnik akta [...] v sodnem tajništvu vložen največ deset dni pozneje. Člen 60 se za ta desetdnevni rok ne uporablja.“

³ UL 2015, L 105, str. 1.

C. Druga upoštevana pravila

11. Praktične določbe za izvajanje Poslovnika Splošnega sodišča (v nadaljevanju: Praktične določbe Splošnega sodišča)⁴ v zvezi z vlaganjem procesnih aktov med drugim določajo:

„79. Dan vložitve procesnega akta po telefaksu se z vidika spoštovanja procesnih rokov upošteva le, če je izvirnik dokumenta, ki vsebuje lastnoročni podpis zastopnika in je bil poslan po telefaksu, v sodnem tajništvu vložen največ deset dni pozneje, kot to določa člen 73(3) Poslovnika.

80. Izvirnik dokumenta, ki vsebuje lastnoročni podpis zastopnika, je treba poslati brez odlašanja, nemudoma po tem, ko je bil poslan po telefaksu, ne da bi bili vanj vneseni kakršni koli popravki ali spremembe.

81. Če se izvirnik dokumenta, ki vsebuje lastnoročni podpis zastopnika, in prepis, ki je bil predhodno poslan v sodno tajništvo po telefaksu, razlikujeta, se kot dan prejema upošteva dan vložitve podpisanega izvirnika dokumenta.“

12. Praktična navodila za stranke v zvezi z zadevami, predloženimi Sodišču (v nadaljevanju: Praktična navodila Sodišča)⁵ v zvezi z vlaganjem in posredovanjem procesnih aktov med drugim določajo:

„42. [...] procesni akt [...] je mogoče Sodišču poslati po pošti. [...] [N]a podlagi člena 57(7) Poslovnika [se] z vidika procesnih rokov upoštevata le dan in ura vložitve izvirnika v sodnem tajništvu. Da ne pride do prekluzije, se zato priporoča pošiljanje s priporočeno pošiljko ali s hitro pošto več dni pred iztekom roka, določenega za vložitev akta.

43. [...] [vložitev] prepis[a] podpisanega izvirnika procesnega akta [...] po telefaksu ali [po elektronski pošti] [...] se za spoštovanje procesnih rokov upošteva samo, če sodno tajništvo podpisani izvirnik akta [...] prejme najpozneje v desetih dneh po odposlanem [prepisu]. Ta izvirnik je treba poslati nemudoma po tem, ko je bil poslan prepis, ne da bi bili vanj vneseni kakršni koli popravki ali spremembe. Če se podpisani izvirnik in predhodno vloženi prepis razlikujeta, se upošteva samo dan vložitve podpisanega izvirnika.“

II. Ozadje postopka in izpodbijani sklep

13. Tožba družbe RF, s katero je ta predlagala razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2016) 5925 final z dne 15. septembra 2016 o zavrnitvi pritožbe v zadevi COMP AT.40251 – Železniški promet, prevoz blaga (v nadaljevanju: sporni sklep), je bila Splošnemu sodišču poslana po telefaksu 18. novembra 2016. Podpisani izvirnik je na to sodišče prispel 5. decembra 2016. To je 17 dni po posredovanju prepisa tožbe po telefaksu.

14. Kar zadeva veljavni procesni rok, je Splošno sodišče ugotovilo to: 1. družba RF je bila o spornem sklepu uradno obveščena 19. septembra 2016; 2. v skladu s členom 263, šesti odstavek, PDEU je treba ničnostno tožbo vložiti v dveh mesecih od uradnega obvestila; 3. na podlagi člena 58(1) v povezavi s členom 60 Poslovnika Splošnega sodišča se je rok za vložitev tožbe iztekel 29. novembra 2016 ob polnoči; 4. v skladu s členom 73(3) Poslovnika prepisa, posredovanega po telefaksu pred iztekom tega roka, ni bilo mogoče upoštevati za določitev datuma vložitve tožbe glede na to, da podpisani izvirnik ni prispel v sodno tajništvo Splošnega sodišča v 10 dneh po posredovanju prepisa, kakor je določeno v tej določbi; in 5. tožba je bila zato vložena prepozno.⁶

⁴ UL 2015, L 152, str. 1.

⁵ UL 2014, L 31, str. 1.

⁶ Točke od 6 do 11 izpodbijanega sklepa.

15. Prav tako je mogoče iz izpodbijanega sklepa razbrati, da je bil podpisani izvirnik poslan po pošti isti dan, ko je bila tožba posredovana Splošnemu sodišču po telefaksu. Vendar je po mnenju družbe RF čas, ki ga je družba Poczta Polska, glavni ponudnik poštних storitev na Poljskem, porabila za dostavo pošiljke, ki je vsebovala podpisani izvirnik (17 dni), presegel običajen čas prenosa. Ker je do prepozne dostave prišlo zaradi notranje tehnične težave pri družbi Poczta Polska, je družba RF trdila, da je ravnala z vso skrbnostjo, ki jo je bilo mogoče od nje pričakovati. Zlasti je menila, da je bil izvirnik vložen prepozno zaradi nepredvidenih okoliščin ali višje sile v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije, zaradi česar tožba ne bi smela biti prekludirana.⁷

16. Prvič, glede vprašanja, ali so okoliščine, na katere se sklicuje družba RF, zadostovale za ugotovitev obstoja nepredvidenih okoliščin ali višje sile, je Splošno sodišče spomnilo, prvič, da so roki za začetek postopka po svoji naravi prekluzivni; drugič, da se je na nepredvidene okoliščine ali višjo silo mogoče sklicevati samo v izjemnih okoliščinah in, tretjič, da mora v skladu s sodno prakso Sodišča tožeča stranka skrbno spremljati potek začetega postopka in predvsem izkazati potrebno skrbnost glede spoštovanja določenih rokov.⁸

17. Splošno sodišče je nato navedlo, da se tožeča stranka ne more sklicevati na nepredvidene okoliščine ali višjo silo v okoliščinah, v katerih bi skrbna in preudarna oseba lahko preprečila iztek roka, določenega za začetek postopka. Splošno sodišče je prav tako ugotovilo, da je mogoče samo dogodek, ki se mu ni mogoče izogniti in je torej odločilni razlog za prekluzijo, šteti za nepredvideno okoliščino ali višjo silo.⁹

18. Poleg tega po mnenju Splošnega sodišča iz člena 73(3) Poslovnika Splošnega sodišča ni mogoče sklepati, da bi dostava pošiljke, ki bi trajala več kot 10 dni, omenjenih v tej določbi, avtomatično pomenila nepredvideno okoliščino ali višjo silo.¹⁰ V zvezi s tem se je sklicevalo na sklep Sodišča v zadevi Faktor B. i W. Geşina¹¹, katere dejansko stanje je nedvomno podobno dejanskemu stanju v tej zadevi. V navedeni zadevi je Sodišče s sklepom potrdilo presojo Splošnega sodišča, da tožeča stranka ni dokazala obstoja nepredvidene okoliščine ali višje sile.¹²

19. Splošno sodišče je nato presojalo, ali je družba RF dokazala obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile.

20. Natančneje, Splošno sodišče je preučilo, ali je bila zamuda pri prenosu pošiljke odločilni razlog za prepozno vložitev tožbe družbe RF in ali je šlo za dogodek, ki se mu družba RF ni mogla izogniti. Glede na pojasnila družbe RF na eni strani in njeno obveznost, da skrbno spremlja pošiljko, na drugi strani je Splošno sodišče odločilo, da družba RF ni uspela dokazati obstoja nepredvidenih okoliščin ali višje sile. Predvsem je navedlo, da družba RF ni pojasnila, ali je sprejela kakršne koli ukrepe, potem ko je bila pošiljka, ki je vsebovala izvirnik, predana ponudniku poštних storitev za prenos.¹³

21. Splošno sodišče je zato ničnostno tožbo razglasilo za očitno nedopustno.

⁷ Točki 12 in 14 izpodbijanega sklepa.

⁸ Točke od 15 do 17 izpodbijanega sklepa.

⁹ Točki 18 in 19 izpodbijanega sklepa.

¹⁰ Točka 20 izpodbijanega sklepa.

¹¹ Sklep Sodišča z dne 30. septembra 2014, Faktor B. i W. Geşina/Komisija (C-138/14 P, neobjavljen, EU:C:2014:2256).

¹² Prav tam, točke od 20 do 25.

¹³ Točke od 22 do 27 izpodbijanega sklepa.

III. Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

22. Družba RF s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijani sklep razveljavi, obravnavano zadevo pa vrne Splošnemu sodišču, da to ponovno preuči tožbo in izda vsebinsko odločbo, zoper katero je mogoče vložiti pritožbo;
- podredno, če Sodišče meni, da so v tej zadevi izpolnjeni pogoji za sprejetje odločbe na zadnji stopnji, izpodbijani sklep razveljavi in v celoti ugotovi predlogom, ki so bili podani na prvi stopnji;
- Evropski komisiji naloži plačilo stroškov.

23. Komisija Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in družbi RF naloži plačilo stroškov.

24. Sodišče je v skladu s členom 76(2) Poslovnika Sodišča sklenilo, da ne bo opravilo obravnave.

IV. Analiza

25. Družba RF v utemeljitev pritožbe navaja štiri pritožbene razloge. S prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno razlagalo člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije v povezavi z njegovim členom 53. Z drugim pritožbenim razlogom navaja kršitev člena 126 Poslovnika Splošnega sodišča¹⁴, ker je bila tožba družbe RF razglašena za očitno nedopustno. S tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno odločilo, da družba RF ni dokazala obstoja nepredvidenih okoliščin v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije. Nazadnje, s četrtim pritožbenim razlogom družba RF trdi, da so bili z izpodbijanim sklepom kršeni člen 1, člen 6(1) in člen 14 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP).

26. Komisija trdi, da je treba pritožbene razloge, ki jih je navedla družba RF, zavrniti kot delno neutemeljene (prvi in drugi pritožbeni razlog) in zavreči kot delno nedopustne (tretji in četrti pritožbeni razlog).

A. Presoja

1. Prvi in drugi pritožbeni razlog

27. Družba RF s prvim in drugim pritožbenim razlogom, ki sta pravzaprav povezana, v bistvu trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je na podlagi člena 126 Poslovnika Splošnega sodišča njeno tožbo zavrlo kot očitno nedopustno (drugi pritožbeni razlog). Ta napačna uporaba prava naj bi bila posledica napačne razlage člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije (prvi pritožbeni razlog). Natančneje, trdi, da je Splošno sodišče storilo napako, ko je združilo pojma „višja sila“ in „nepredvidene okoliščine“. Družba RF v zvezi s tem navaja, da se v izpodbijanem sklepu zamenjujeta pojma „nepredvidene okoliščine“ in „višja sila“, ki ju avtorji Statuta Sodišča Evropske unije jasno razlikujejo. Poleg tega družba RF trdi, da je razlaga, ki jo je Splošno sodišče podalo v zvezi s členom 45 Statuta Sodišča Evropske unije, diskriminatorna, saj so zaradi nje tisti, ki prebivajo dlje od Sodišča, v slabšem položaju.

¹⁴ Ta določba določa: „Če Splošno sodišče očitno ni pristojno za odločanje o tožbi ali če je tožba očitno nedopustna ali očitno brez pravne podlage, lahko Splošno sodišče na predlog sodnika poročevalca kadar koli odloči z obrazloženim sklepom, ne da bi nadaljevalo postopek.“

28. Komisija se ne strinja. Navaja, da je Splošno sodišče sledilo ustaljeni sodni praksi, v kateri se ne razlikuje med „nepredvidenimi okoliščinami“ in „višjo silo“. Poleg tega dodaja, da je ozka razlaga člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije, po kateri težava, do katere je prišlo med prenosom pošiljke, sama ne more pomeniti nepredvidene okoliščine ali višje sile, nevtralna in ne vpliva negativno na tiste, ki so zemljepisno bolj oddaljeni od Sodišča.

a) Presoja „nepredvidenih okoliščin ali višje sile“ v skladu s členom 45 Statuta Sodišča Evropske unije: dva pojma, vendar eno merilo

29. Menim, da so trditve obeh strank upoštevne.

30. Kot je Komisija pravilno poudarila, se v sodni praksi Sodišča v zvezi z možnostjo, da ne pride do prekluzije na podlagi člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije, ne razlikuje jasno med pojmom nepredvidenih okoliščin in višje sile. V sodni praksi sta ta dva pojma pogosto združena in se preučujeta po enakih merilih brez dodatnega pojasnila, ali so med njima kakšne razlike.

31. Sodna praksa Sodišča v zvezi z izjemami glede procesnih rokov izvira iz sodne prakse o višji sili na področju kmetijskih uredb.¹⁵ Posebnega pomena je sodna praksa, ki se je razvila iz zadeve Busseini,¹⁶ in sicer gre za sodno prakso, ki opredeljuje višjo silo tako, da zajema „neobičajne okoliščine, ki onemogočajo, da bi se zadevno dejanje izvedlo. Čeprav ne predpostavlja absolutne nemožnosti, pa morajo obstajati nenavadne težave, ki niso odvisne od volje zadevne osebe in so očitno neizogibne kljub ustrezni skrbnosti.“¹⁷

32. Podobna opredelitev je bila sprejeta v okviru procesnih rokov, pri čemer ta opredelitev zajema tako nepredvidene okoliščine kot tudi višjo silo. Iz sodbe Sodišča v zadevi Bayer/Komisija¹⁸ je mogoče sklepati, da pojma nepredvidenih okoliščin in višje sile vsebujeta vsak dva elementa.¹⁹ Pojma vključujeta objektivni element, ki se nanaša na nenavadne okoliščine, na katere stranka nima vpliva, in subjektivni element, ki se nanaša na njeno obveznost, da se zavaruje pred posledicami nenavnega dogodka tako, da sprejme potrebne ukrepe brez pretiranih žrtev. Sodišče je zlasti pojasnilo, da mora stranka, da bi se lahko sklicevala na nepredvidene okoliščine ali višjo silo, skrbno spremljati potek začetega postopka in predvsem izkazati potrebno skrbnost glede spoštovanja določenih rokov.²⁰

33. Čeprav Sodišče, kolikor mi je znano, nikoli ni jasno razmejilo obeh pojmov, se zdi razumno domnevati, da njun obseg ni popolnoma enak.

34. Kako je treba ta pojma razumeti v okviru postopka pred sodiščema Unije?

¹⁵ Glej na primer sodbe z dne 11. julija 1968, Schwarzwaldmilch (4/68, EU:C:1968:41, str. 385); z dne 17. decembra 1970, Internationale Handelsgesellschaft (11/70, EU:C:1970:114, točka 24), in z dne 30. januarja 1974, Kampffmeyer (158/73, EU:C:1974:8, točka 8).

¹⁶ Sodba z dne 9. februarja 1984, Acciaierie e Ferriere Busseni/Komisija (284/82, EU:C:1984:47).

¹⁷ Sodbe z dne 9. februarja 1984, Acciaierie e Ferriere Busseni/Komisija (284/82, EU:C:1984:47, točka 11); z dne 30. maja 1984, Ferriera Vittoria/Komisija (224/83, EU:C:1984:208, točka 13), in z dne 12. julija 1984, Ferriera Valsabbia/Komisija (209/83, EU:C:1984:274, točka 21).

¹⁸ Sodba z dne 15. decembra 1994, Bayer/Komisija (C-195/91 P, EU:C:1994:412).

¹⁹ To je zagovarjal že generalni pravobranilec F. Capotorti v zvezi s pojmom višje sile. Glej sklepne predloge F. Capotortija v zadevi Milch-, Fett- und Eierkontor (42/79, neobjavljeni, EU:C:1979:259, str. 3723) in v združenih zadevah Ferriera Valsabbia in drugi/Komisija (154/78, 205/78, 206/78, od 226/78 do 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 in 85/79, EU:C:1979:275, str. 1067).

²⁰ Zlasti sodbi z dne 15. decembra 1994, Bayer/Komisija (C-195/91 P, EU:C:1994:412, točka 32), in z dne 22. septembra 2011, Bell & Ross/UUNT (C-426/10 P, EU:C:2011:612, točka 48). Glej tudi sodbo z dne 23. aprila 2013, Gbagbo in drugi/Svet (od C-478/11 P do C-482/11 P, EU:C:2013:258, točka 72), in sklep z dne 8. novembra 2007, Belgija/Komisija (C-242/07 P, EU:C:2007:672, točka 17).

35. V tem smislu lahko trdim, da se višja sila (*vis major*) nanaša na bolj omejeno vrsto izrednih dogodkov ali „acts of God“. Ti dogodki bi vsekakor zajemali naravne nesreče, kot so velike poplave, potresi in orkani, lahko pa bi zajemali tudi druge okoliščine, ki jih še posebej ni mogoče nadzorovati (ki jih je ustvaril človek).²¹ Zato menim, da se višja sila nanaša na zunanjo silo, ki ovira stranko pri izpolnjevanju obveznosti, in ta stranka zato nima nobene možnosti ukrepati drugače (za to bi na primer šlo, če pošiljke, poslane z letalsko pošto, ne bi bilo mogoče dostaviti, ker bi letalo, na katerem bi ta pošiljka bila, strmoglavilo v ocean).

36. Na drugi strani menim, da je pojem nepredvidenih okoliščin nekoliko prožnejši. Lahko zajema širši krog okoliščin, ki niso zajete z višjo silo. Te bi lahko vključevale številne nenavadne okoliščine, kot so tehnične motnje, izpadi elektrike ali motnje v komunikacijskih sistemih.

37. V določenem obsegu je opredelitev teh pojmov v zvezi z enim in drugim stvar osebne presoje in ta pojma se lahko celo deloma prekrivata. Vendar je ne glede na to, kako se oba pojma razmejita, jasno, da sta zelo tesno povezana in označujeta vrsto izjemnih okoliščin, v katerih je mogoče priznati odstopanja od uporabe procesnih rokov – rokov, ki jih je sicer treba razlagati ozko. Stroga uporaba procesnih rokov je namreč načeloma nujna za zagotavljanje pravne varnosti in izognitev vsakršni diskriminaciji ali vsakršnemu samovoljnemu ravnanju pri izvajanju sodne oblasti.²²

38. Vendar je hkrati treba poudariti, da se je zakonodajalec odločil uvesti izjemo prav od tega temeljnega procesnega načela, in sicer pravilo, ki omogoča odstopanje od takih rokov. V skladu s členom 45 Statuta Sodišča Evropske unije so *tako* nepredvidene okoliščine *kot tudi* višja sila razlogi za odstopanje od teh rokov.

39. Menim, da je odločitev, da se oba pojma vključita v člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije, zelo dober znak, da zakonodajalec ni želel, da je seznam okoliščin, ki spadajo pod člen 45, sestavljen preveč ozko. Ta odločitev je tudi dober znak, da zakonodajalec ni želel sestaviti taksativnega seznama okoliščin, na katere se je mogoče sklicevati za odstopanje od procesnih rokov, ampak bolj prožno pravilo, ki ga je mogoče prilagoditi okoliščinam posameznega primera.

40. Menim, da merilo, ki ga je uporabilo Sodišče, da je ugotovilo obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile, odraža te odločitve. Čeprav je res, da je Sodišče večkrat odločilo, da je od rokov mogoče odstopati samo v precej izjemnih okoliščinah,²³ pa to merilo Sodišču omogoča, da v vsakem posameznem primeru na podlagi posebnosti zadeve prožno presoja, ali je bil predpisani rok zamujen zaradi dogodka, ki ga stranka ni mogla razumno predvideti in se mu torej izogniti brez pretiranih žrtev.

41. Kakor razumem sodno prakso Sodišča, je treba obstoj „nepredvidenih okoliščin ali višje sile“ torej presojati skupaj, kot skupek pojmov, na podlagi istega merila, ki poudarja razumnost dejanja, ki se zahteva od zadevne stranke, da ne pride do zamude predpisanega roka: tako da se v vsakem posameznem primeru preveri, da je na eni strani do neupoštevanja postopkovnih pravil prišlo v nenavadnih okoliščinah, na katere zadevna stranka nima vpliva, in da je na drugi strani zadevna stranka naredila vse, da bi preprečila posledice nenavnega dogodka brez pretiranih žrtev.

42. Kadar je treba presojati okoliščine, je vedno tako, da je odgovor, kaj bi lahko bil nenavaden dogodek na eni strani in ustrezni ukrepi za preprečitev negativnih posledic tega dogodka na drugi strani, odvisen od podrobnosti vsakega primera.

²¹ Sodišče vojno očitno opredeljuje kot višjo silo, ne pa kot nepredvideno okoliščino. Glej v tem smislu sodbo z dne 23. aprila 2013, Gbagbo in drugi/Svet (od C-478/11 P do C-482/11 P, EU:C:2013:258, točka 72).

²² Sodba z dne 23. aprila 2013, Gbagbo in drugi/Svet (od C-478/11 P do C-482/11 P, EU:C:2013:258, točka 71 in navedena sodna praksa). Glej tudi sklep z dne 7. maja 1998, Irska/Komisija (C-239/97, EU:C:1998:213, točka 7 in navedena sodna praksa).

²³ Sodbi z dne 14. decembra 2016, SV Capital/EBA (C-577/15 P, EU:C:2016:947, točka 56 in navedena sodna praksa), in z dne 22. septembra 2011, Bell & Ross/UUNT (C-426/10 P, EU:C:2011:612, točka 43 in navedena sodna praksa).

43. Vendar je v bistvu z uporabo tega razmeroma prožnega merila mogoče zagotoviti enakost orožij med strankama v razmerah, v katerih bi stroga uporaba procesnih rokov stranki postopka postavila v neenak položaj.

b) Napačna uporaba prava v izpodbijanem sklepu

44. Splošno sodišče je v izpodbijanem sklepu uporabilo merilo, ki je strožje od merila, ki izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča. Ker je Splošno sodišče obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile v tej zadevi izključilo, je presojalo, ali je do neupoštevanja predpisanega roka prišlo zaradi dogodka, ki se mu ni bilo mogoče izogniti.²⁴

45. Čeprav je Splošno sodišče v izpodbijanem sklepu res ponovno uporabilo merilo, ki izhaja iz sodbe Bayer/Komisija, je nato namreč odločilo, da lahko nepredvidena okoliščina ali višja sila v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije obstaja samo, če se zadevnemu dogodku ni bilo mogoče izogniti in če je torej ta dogodek odločilni razlog, zakaj stranka ni spoštovala predpisanega roka (v nadaljevanju: pogoj neizogibnosti).²⁵ Prav tako je odločilo, da sama počasnost prenosa pošte ne more pomeniti nepredvidene okoliščine ali višje sile, razen če obstajajo še druge posebne okoliščine, kot je stavka, upravne težave ali naravna nesreča.²⁶

46. Kot sem omenil, sodna praksa Sodišča zahteva, na eni strani, da prekoračitev predpisanega roka povzroči zunanji in nenavaden dogodek, na katerega zadevna stranka nima vpliva (objektivni element). Na drugi strani morajo stranke sprejeti ustrezne ukrepe, da se zavarujejo pred posledicami nenavadnih dogodkov, vendar od strank ne zahtevajo nerazumne žrtve za to, da bi se izognilo neupoštevanju predpisanega roka. V tem smislu morajo stranke skrbno spremljati „potek začetega postopka“ in predvsem izkazati potrebno skrbno ravnanje glede spoštovanja predpisanih rokov (subjektivni element).²⁷

47. Nasprotno pa sodna praksa poleg tega ne zahteva, da se nenavadnemu dogodku ni bilo mogoče izogniti. Uporaba takega dodatnega pogoja bi znatno zmanjšala obseg člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije, tako da bi zajemal samo skoraj nemogoče, če že ne absolutno nemogoče položaje.

48. Kot poudarja Komisija, je res, da je Sodišče očitno vsaj enkrat potrdilo pristop, ki ga sprejelo Splošno sodišče v izpodbijanem sklepu. To je bilo v sklepu Sodišča v zadevi Faktor B. i W. Gëşina²⁸. V tem sklepu je Sodišče potrdilo presojo Splošnega sodišča v zvezi z neobstojem nepredvidenih okoliščin ali višje sile na podlagi uporabe pogoja neizogibnosti.²⁹ Tako kot v tem primeru je šlo za vprašanje, ali se tožeča stranka lahko sklicuje na znatno zamudo pri prenosu pošiljke (s Poljske v Luksemburg), da bi dokazala obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije.³⁰

49. Očitno ta sklep (tako kot izpodbijani sklep) ni v skladu z ustaljeno sodno prakso iz sodbe Bayer/Komisija. Tako je v delu, v katerem je Sodišče potrdilo uporabo pogoja neizogibnosti s strani Splošnega sodišča.

²⁴ Točke od 25 do 27 izpodbijanega sklepa.

²⁵ Točka 19 izpodbijanega sklepa.

²⁶ Točka 21 izpodbijanega sklepa.

²⁷ Sodba z dne 15. decembra 1994, Bayer/Komisija (C-195/91 P, EU:C:1994:412, točka 32).

²⁸ Sklep Sodišča z dne 30. septembra 2014, Faktor B. i W. Gëşina/Komisija (C-138/14 P, neobjavljen, EU:C:2014:2256).

²⁹ Prav tam, točki 19 in 20.

³⁰ Prav tam, točki 10 in 11.

50. Ne sme se pozabiti, da stranke v skladu s členom 72 Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki velja za ta postopek, lahko vložijo procesne akte v papirnati obliki v sodnem tajništvu tega sodišča. V skladu s tem poslovníkom imajo stranke to možnost kljub uvedbi *e-Curie*, to je sistema, ki strankam omogoča vlaganje procesnih aktov po elektronski poti.³¹

51. Prav tako je v tem kontekstu treba omeniti Praktične določbe Splošnega sodišča in Praktična navodila Sodišča. Te določbe posebej predvidevajo možnost, da stranka pošlje procesne akte po pošti.³² V zvezi s tem je navedeno, da mora stranka zato, da se zagotovi, da se prepis, poslan po telefaksu, upošteva z vidika spoštovanja roka, poslati podpisan izvirnik brez odlašanja, nemudoma po tem, ko je bil poslan po telefaksu.³³

52. Vendar pogoj neizogibnosti, ki ga uporabi Splošno sodišče, pomeni, da se člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije avtomatično ne bo uporabil za nenavadno zamudo pri prenosu pošiljke.

53. Ne more vsaka stranka osebno prinesiti procesnih aktov na sodišči Unije brez nerazumnih žrtev. Ker Poslovnik Splošnega sodišča v različici, ki velja za ta postopek, izrecno dovoljuje strankam, da pošljejo procesne akte v papirnati obliki, bi bila kategorična izključitev zamud pri prenosu pošiljk po mojem mnenju tudi v nasprotju s sodno prakso Sodišča in Poslovníkom Splošnega sodišča.

54. Iz teh razlogov menim, da je bilo v izpodbijanem sklepu napačno uporabljeno pravo.

55. Vendar je treba kljub tej ugotovitvi preučiti, kako bi bilo treba konkretnije presojati obstoj nepredvidenih okoliščin in višje sile na podlagi meril, določenih v sodni praksi.

c) Narava presoje in elementi, ki jih je treba upoštevati pri presoji, ali je stranka ravnala dovolj skrbno

56. Na to vprašanje na podlagi sodne prakse Sodišča ni lahko odgovoriti. To je zato, ker presoja okoliščin, na katere se sklicujejo stranke, da dokažejo obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile, na podlagi meril, ki izhajajo iz sodbe Bayer/Komisija, če povzamem, temelji na konkretnih okoliščinah.

57. Vendar je treba upoštevati, da se obstoj okoliščin, ki utemeljujejo odstopanje od procesnih rokov, presoja na podlagi dokazov, ki jih predloži stranka, ki se sklicuje na člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije: v skladu s to določbo mora ta stranka dokazati obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile. Zato je naloga te stranke, da dokaže, (a) da je prišlo do nenavadnega dogodka, na katerega ni imela vpliva (objektivni element), in (b) da je sprejela vse razumne ukrepe, da bi se izognila neupoštevanju predpisanega roka (subjektivni element).

58. Kot je navedeno zgoraj, glede na moje razumevanje sodne prakse nenavadna zamuda pri prenosu pošiljk ne bi smela biti takoj izključena iz področja uporabe člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije. Dandanes se zdi domneva, da bi morala pošta vsaj načeloma priti v namembni kraj kjer koli v Evropi v 10 dneh, razumna. Čas dostave, ki presega 10 dodatnih dni, določenih v členu 73(3) Poslovnika, je po mojem mnenju namreč mogoče opisati kot nenavaden dogodek (na katerega zadeva stranka nima vpliva).³⁴

31 Glej člen 74 Poslovnika Splošnega sodišča in Odločbo Splošnega Sodišča z dne 14. septembra 2011 o vlaganju in vročanju procesnih aktov prek aplikacije *e-Curia* (v nadaljevanju: Odločba *e-Curia*) (UL 2011, C 289, str. 9). Od 1. decembra 2018 je uporaba *e-Curie* v postopku pred Splošnim sodiščem obvezna.

32 Glej zlasti točke od 79 do 81 Praktičnih določb Splošnega sodišča ter točki 42 in 43 Praktičnih navodil Sodišča.

33 Za dokumente, poslane samo po pošti, Sodišče priporoča uporabo hitre pošte ali priporočene pošiljke. Za stranke, ki želijo uporabiti telefaks ali elektronsko pošto v skladu s členom 73(3) Poslovnika Splošnega sodišča, takega priporočila ni.

34 Iz Priloge k Direktivi 97/67/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o skupnih pravilih za razvoj notranjega trga poštnih storitev v Skupnosti in za izboljšanje kakovosti storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 71) je razvidno, da bi moralo biti 97 % čezmejnih pošiljk dostavljenih v 5 delovnih dneh od njihove oddaje.

59. Da bi bil izpolnjen objektivni element (a), bi torej moralo zadostovati, da stranka dokaže, da je nespoštovanje predpisanega roka povzročila *nenavadna* zamuda pri prenosu pošiljke. S tega vidika se ne bi smel zahtevati dokaz, da je bila ta zamuda posledica izrednega dogodka, kot je stavka, naravna nesreča ali upravne težave.³⁵

60. Vendar izkušnje kažejo, da se čas dostave lahko razlikuje in da pri prenosu pošilk včasih pride do zamud (celo precejšnjih zamud). Ko se ugotavlja, ali je objektivni element izpolnjen, je zato treba upoštevati, ali je zamuda v določenih okoliščinah, zlasti glede na dejavnike, kot so oddaljenost, letni čas in podobno, nenavadna.

61. Ko se ugotovi, da je bila zamuda v določenih okoliščinah zadeve nenavadna, je treba prav tako preučiti, ali je stranka sprejela vse razumne ukrepe, da ne bi prekoračila predpisanega roka.

62. Pri ugotavljanju, ali je izpolnjen subjektivni element (b), je treba upoštevati več dejavnikov.

63. Prvič, pomembno je ugotoviti, *kdaž* je bil podpisani izvirnik tožbe predan poštni službi. Menim, da je uskladev s točko 80 Praktičnih določb Splošnega sodišča – to pomeni, da je bil izvirnik oddan brez odlašanja isti dan, ko je bil prepis poslan po telefaksu oziroma najpozneje naslednji dan – kazalec skrbnega ravnanja.³⁶

64. Drugič, od tožeče stranke se ne sme zahtevati, da uporabi najdražjo mednarodno pošto storitev, ki je na voljo, če se s cenejšo storitvijo ponudnika načeloma prav tako zagotavlja dostava podpisanega izvirnika v sodno tajništvo Splošnega sodišča v predpisanem roku.³⁷ Vendar ker do zamud prihaja, mora stranka, ki se odloči, da bo procesni akt poslala po pošti namesto po *e-Curii*, po mojem mnenju sprejeti take previdnostne ukrepe, ki jih je od skrbne osebe mogoče razumno pričakovati. Odvisno od okoliščin (na primer: če ponudnik storitve slovi kot nezanesljiv ali če se rok izteče okrog praznikov) lahko torej skrbnost zahteva, da se podpisani izvirnik pošlje po kurirju, hitri pošti ali vsaj priporočeno.

65. Ali so s tem obveznosti stranke izpolnjene?

66. Menim, da ne. Res je, da ko je pošiljka enkrat predana ponudniku poštne storitve, pošiljatelj izgubi dejanski nadzor nad pošiljko. Vendar je treba poudariti, da obstajajo tveganja, povezana s pošiljanjem procesnih aktov po pošti, in sicer tveganja, povezana z zamudami, ki bi se jim stranka lahko izognila z uporabo *e-Curie*.³⁸

67. Zato menim, da ima stranka, ki se je odločila za možnost, določeno v členu 73(3) Poslovnika Splošnega sodišča, obveznost, da sledi pošiljki in da vsaj *poskusi* preprečiti, da se ta tveganja uresničijo. Stranka mora dejansko skrbno spremljati „začetni postopek“ in izkazati potrebno skrbnost glede spoštovanja določenega roka.³⁹

68. Vendar kaj konkretno ta obveznost pomeni v teh posebnih okoliščinah?

69. Če je na voljo številka za sledenje, ta obveznost pomeni, da mora stranka skrbno in redno spremljati pošiljko, dokler dokument ni ustrezno dostavljen v sodno tajništvo Splošnega sodišča. Če sledenje ni na voljo, navedena obveznost pomeni, da mora stranka stopiti v stik s sodnim tajništvom (dovolj časa pred iztekom predpisanega roka), da preveri, ali je podpisani izvirnik prispel

³⁵ Glej točko 27 izpodbijanega sklepa.

³⁶ Glej v tem smislu sklepa z dne 7. maja 1998, Irska/Komisija (C-239/97, EU:C:1998:213, točka 9), in z dne 18. januarja 2005, Zuazaga Meabe/UUNT (C-325/03 P, EU:C:2005:28, točka 26).

³⁷ Glej v tem smislu sodbi z dne 14. januarja 2015, Abdulrahim/Svet in Komisija (T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, točka 47), in z dne 21. junija 2017, City Train/EUIPO (CityTrain) (T-699/15, neobjavljena, EU:T:2017:409, točka 15).

³⁸ Če se uporabi *e-Curia*, pošiljatelj takoj prejme potrdilo o prejemu, če so bili dokumenti ustrezno poslani sodiščema Unije.

³⁹ Zlasti sodbi z dne 15. decembra 1994, Bayer/Komisija (C-195/91 P, EU:C:1994:412, točka 32), in z dne 22. septembra 2011, Bell & Ross/UUNT (C-426/10 P, EU:C:2011:612, točka 48). Glej tudi sklep z dne 8. novembra 2007, Belgija/Komisija (C-242/07 P, EU:C:2007:672, točka 17).

pravočasno.⁴⁰ Če se zgodi, da ima pošiljka zamudo, lahko stranka še vedno poskuša upoštevati predpisani rok s tem, da poskuša aktivno locirati pošiljko, tako da stopi v stik s ponudnikom poštne storitve, in če nič drugega ne uspe, pošlje (ali prinese, če je to razumno) sodnemu tajništvu različico tožbe, na kateri je drug izvirni podpis, ki bo nadomestil prvi izvirnik, ki je bil izgubljen.⁴¹

70. S tem lahko zadevna stranka pokaže, da je ravnala skrbno brez nerazumnih žrtev. V zvezi s tem torej vprašanje, ali obstajajo realne možnosti uspešnega upoštevanja predpisanega roka, ni pomembno.

71. Če sklenem, mora stranka v okoliščinah, v katerih se je odločila za možnost, določeno v členu 73(3) Poslovnika Splošnega sodišča, da bi zanj veljala izjema od prekluzije iz člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije, dokazati, da je ravnala skrbno s sprejetjem vseh razumnih ukrepov, da bi preprečila prekoračenje predpisanega roka. Tako mora stranka dokazati, da je bil podpisani izvirnik poslan takoj po tem, ko je bil prepis poslan po telefaksu; da je bil izvirnik poslan prek poštne storitve, ki naj bi ustrezno zagotavljala dostavo podpisanega izvirnika tožbe v sodno tajništvo Splošnega sodišča v predpisanem roku; ter da je ustrezno spremljala pošiljko in da je, če je pri tem spremljanju ugotovila zamudo, poskušala upoštevati določeni rok.

d) Vmesni predlog

72. Splošno sodišče je najprej odločilo, da je stranka lahko upravičena do izjeme od prekluzije samo, če je do neupoštevanja predpisanega roka prišlo zaradi dogodka, ki se mu ni bilo mogoče izogniti. Splošno sodišče je s tem napačno uporabilo pravo.

73. Vendar ta napaka v tej zadevi ne more povzročiti razveljavitve izpodbijanega sklepa. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da če gre pri obrazložitvi odločbe Splošnega sodišča za napačno uporabljeno pravo, hkrati pa je njen izrek utemeljen z drugimi pravnimi razlogi, taka napaka ne more povzročiti razveljavitve te odločbe in je treba obrazložitev nadomestiti.⁴²

74. Ker je Splošno sodišče nato preučilo ukrepe, ki jih je družba RF sprejela, da ne bi prekoračila predpisanega roka, ugotovljena napačna uporaba prava ne vpliva na izrek izpodbijanega sklepa.

75. Iz izpodbijanega sklepa je mogoče razbrati, da je družba RF poslala podpisani izvirnik takoj po tem, ko je poslala prepis izvirnika Splošnemu sodišču po telefaksu (isti dan), in sicer s priporočeno pošiljko pri ponudniku poštne storitve, za katerega se je zdelo, da bo ustrezno zagotovil pravočasno dostavo. Vendar družba RF ni predložila nobenega drugega dokaza, ki bi kazal na to, da je poskušala spremljati pošiljko in da je, ko je ugotovila zamudo, sprejela ukrepe, da ne bi prekoračila predpisanega roka.⁴³ Povedano drugače, Splošno sodišče je vseeno pravilno ugotovilo, da družba RF ni izkazala skrbnosti glede spoštovanja predpisanega roka.

76. Zato sklepam, da je treba z nadomestitvijo obrazložitve zavrniti argument, da je Splošno sodišče z napačno razlago člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije napačno ugotovilo, da družba RF ni dokazala obstoja nepredvidenih okoliščin ali višje sile.

77. Zato je treba prvi in drugi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljena.

⁴⁰ Za drugačno mnenje glej sodbo z dne 14. januarja 2015, Abdulrahim/Svet in Komisija (T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, točka 50).

⁴¹ Glej v tem smislu sodbo z dne 14. januarja 2015, Abdulrahim/Svet in Komisija (T-127/09 RENV, EU:T:2015:4, točka 52).

⁴² Glej med drugim sodbo z dne 26. januarja 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisija (C-618/13 P, EU:C:2017:48, točka 49 in navedena sodna praksa).

⁴³ Točka 26 izpodbijanega sklepa.

2. Tretji pritožbeni razlog

78. Družba RF trdi, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da pritožnica ni dokazala obstoja nepredvidenih okoliščin v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije. Družba RF meni, da je obstoj nepredvidenih okoliščin dokazan: ne le da je predložila več dokazov o teh okoliščinah, kot je bilo potrebno, temveč je predložila vse dokaze, ki jih je imela.

79. Komisija trdi, da se trditve pritožnice nanašajo na ugotovitev dejanskega stanja in bi jih bilo treba zavreči kot nedopustne.

80. Strinjam se s Komisijo. V tem razlogu so v glavnem povzete trditve, ki so bile navedene v okviru prvega tožbenega razloga, čeprav zgolj z vidika dejstev.

81. Splošno je znano, da je Splošno sodišče na podlagi člena 58 Statuta Sodišča Evropske unije in člena 256 PDEU izključno pristojno za ugotavljanje dejanskega stanja in presojo tega dejanskega stanja. Pritožbe pred Sodiščem pa so omejene na pravna vprašanja. Sodišče lahko tako nadzira pravno opredelitev teh dejstev in pravne posledice, ki jih je iz tega izpeljalo Splošno sodišče.⁴⁴ Vendar ponovna presoja dejanskega stanja ali dokazov ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča. To je tako, razen če so bila dejstva ali dokazi, predloženi Splošnemu sodišču, izkrivljeni, v tem primeru pa bi moralo biti domnevno izkrivljanje razvidno iz dokumentov v spisu.⁴⁵

82. V tretjem pritožbenem razlogu družba RF očitno poskuša doseči ponovno presojo dejstev in dokazov, predloženih Splošnemu sodišču, ne da bi zatrjevala njihovo izkrivljanje. Na podlagi tega je treba tretji pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

3. Četrty pritožbeni razlog

83. Družba RF trdi, da je Splošno sodišče z izpodbijanim sklepom kršilo člen 1, člen 6(1) in člen 14 EKČP. Po njenem mnenju Splošno sodišče z načinom, kako je razlagalo člen 45 Statuta Sodišča Evropske unije, preprečuje dostop do sodišč Unije strankam, ki prebivajo ali imajo sedež, ki je precej daleč od kraja, kjer sta sodišči Unije. Ozka razlaga te določbe, ki jo je podalo Splošno sodišče, prav tako pomeni diskriminacijo strank postopka glede na njihov kraj prebivanja.

84. Komisija primarno trdi, da ta pritožbeni razlog ni dopusten. To pa zato, ker se družba RF sklicuje na pravice, določene v EKČP, ne pa v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), in ker argumenti družbe RF niso jasni. Po mnenju Komisije naj ta pritožbeni razlog nikakor ne bi bil utemeljen.

85. Pritožnica je v dupliki pojasnila, da s tem razlogom zatrjuje kršitve preambule ter členov 20, 21 in 47 Listine.

86. Vendar to ne zadostuje. V pritožbi je treba natančno navesti izpodbijane elemente sodbe, katere razveljavitev je predlagana, in pravne argumente, ki ta predlog posebej utemeljujejo.⁴⁶

87. Ta razlog razumem predvsem tako, da se z njim zatrjuje, da Splošno sodišče z razlago člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije diskriminira stranko, kot je družba RF, ki nima sedeža v bližini sodišč Unije. Tako je zato, ker se glede na izpodbijani sklep stranka, ki želi uporabiti možnost, določeno v členu 73(3) Poslovnika Splošnega sodišča, in sicer tako, da Splošnemu sodišču procesne akte pošlje

⁴⁴ Glej med drugim sodbo z dne 25. julija 2018, Komisija/Španija in drugi (C-128/16 P, EU:C:2018:591, točka 31 in navedena sodna praksa).

⁴⁵ Glej na primer sodbo z dne 6. septembra 2018, Klein/Komisija (C-346/17 P, EU:C:2018:679, točke od 124 do 126 in navedena sodna praksa).

⁴⁶ Glej med drugim sodbo z dne 20. septembra 2018, Agria Polska in drugi/Komisija (C-373/17 P, EU:C:2018:756, točka 33 in navedena sodna praksa).

po telefaksu in pošti, ne more sklicevati na nenavadno zamudo pri prenosu pošiljke, da bi upravičila nespoštovanje določenega roka. Družba RF torej ne more uporabiti možnosti iz člena 73(3) Poslovnika, če želi biti prepričana, da do prekluzije ne bo prišlo. Namesto tega mora poslati tožbo po pošti precej pred iztekom predpisanega dvomesečnega roka (poleg podaljšanja za 10 dni zaradi oddaljenosti, določenega v členu 60 Poslovnika Splošnega sodišča).

88. Argument družbe RF do neke mere razumem. Vendar ne morem prezreti dejstva, da v pritožbi ta razlog ni dovolj utemeljen in je izražen zelo na splošno, ne da bi bili logično in dosledno navedeni pravni argumenti, na katerih temeljijo trditve. Povsem preprosto povedano, argumenti niso dovolj natančni.

89. Glede na to, da ni naloga tega Sodišča, da razvije ali nadomesti argumente pritožnice, tako da bi bila mogoča meritorna odločba, Sodišču predlagam, naj ta razlog razglasi za nedopusten. Natančneje, družba RF ni opredelila pravno upoštevne reference za primerjavo, kar zadeva diskriminacijo, ki naj bi izhajala iz izpodbijanega sklepa, in ni pojasnila, kako bi bilo mogoče to pritožbo razlagati tako, da se nanaša na kršitev dostopa do sodišč v smislu člena 47 Listine.

90. Zato je treba četrti pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten.

B. Posledice presoje

91. Ugotovil sem, da je Splošno sodišče napačno uporabilo merila, ker je ugotovilo, da ni bil dokazan obstoj nepredvidenih okoliščin v smislu člena 45 Statuta Sodišča Evropske unije. Vendar iz zgoraj pojasnjenih razlogov menim, da zaradi te napačne uporabe prava izpodbijanega sklepa ni treba razveljaviti.

92. Pritožbo je torej treba zavrniti v celoti.

V. Stroški

93. V skladu s členom 138(1) Poslovnika Sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

94. Če se bo Sodišče strinjalo z mojo presojo pritožbe, bi se morale družbi RF v skladu s členi 137, 138 in 184 Poslovnika naložiti plačilo stroškov v postopku na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

VI. Predlog

95. Na podlagi navedenega Sodišču predlagam, naj

- pritožbo zavrne;
- družbi RF naloži plačilo stroškov.